

Sedm pádů
Smrti

Antonín Slechta

© Antonín Šlechta 2013

© Jan Eipel 2013

© Petr Štěpán 2013

ISBN 978-80-905425-1-8 (tisk)

ISBN 978-80-905425-2-5 (epub)

ISBN 978-80-905425-3-2 (mobi)

ISBN 978-80-905425-4-9 (pdf)

Antonín Šlechta

7
pádu smrti

Věnováno Evženu Šteklovi a všem,
kteří Jdou

Úvodem

Příběhy a vyprávění nás provázejí za každé situace a na každém našem kroku. Myslím tím nejrůznější příběhy, ve kterých hrajeme hlavní roli my sami a také naši přátelé, sousedi, známí z práce, z hospod.

My všichni jsme hrdinové všedních každodenních příběhů. Život nám je hází plnou náručí pod nohy jako sukovaté klacky, nebo nás svými příběhy doběhne, zaskočí a uzemní, až se smíchy za břicho popadá.

Příběhy a historiky s námi věrně putují po celou dobu naší existence. Nebál bych se říci, že příběhy o každém z nás se mezi lidmi vyprávějí ještě před naším početím jako lechtivé příběhy rodičů, kterým se rodíme, ať už s „papírama“ jako čistokrevná štěňata, nebo bez nich jako anonymní plebejci. A na druhé straně vyplouvají dlouhá léta po naší smrti jako drobné střípky úsměvných nebo smutných historek, které jsme za života napáchali, anebo kterých bylo napácháno nám.

Vystupují občasně ze záhrobí coby vzdálená vzpomínka na někoho či něco. Takové malé zmrtvýchvstání, jediné opravdové zmrtvýchvstání docela obyčejných lidí. Nikdo z nás, hrdinů vyprávěných příběhů, není, nikdy nebyl a nebude svatý, přesto každý den někde někdo z mrtvých vstává. Vstává skrze vyprávěné slovo z hrobu, Kristus flandák, aby potěšil drobností své příhody posluchače i vypravěče. Nesmrtelné příběhy smrtelných tuctových lidí, dva kusy za tolar.

A tak mohu probudit k životu starého Hoška, na kterého si pamatuji z dob svých prvních tovaryšských kroků a po kterém už nezbyla ani ta jeho bílá chaloupka ve stráni pod rtyňskými Končínami, když vyprávím chlapům, instalatérským elevům, při svačině v začouzeném kamrlíku šatny Hoškovu instalatérskou příhodu z první republiky, kdy byl

pozván nóbli paní do nóbli vily, aby vyřešil problém se špatně odtékajícím, i když načančaným klozetem, který stál v líbez-
né místnůstce, provoněný esencí květů všech botanických
čeledí a vyzdobený předměty z dalekých cizokrajných zemí.
A to je, jak sami ráčíte uznat, v nóbli domě u nóbli lidí vždy-
cinky enono problém.

Pan Hošek, mladý to junák plný síly a elánu, z výšky
svých sto sedmdesáti centimetrů jukl jedním okem do gla-
zurované mísy, druhým okem na štítivě zakaboněnou nóbli
paní domu, vyhrnul si pomalými pečlivými pohyby prstů ru-
káv košile vysoko nad loket, (skoro se chce říci – jako chirurg,
když se chystá omýt si ruce před operací), beze slova poklek-
nul k záchodové míse na pravé koleno do měkké předložky
s ještě cizokrajnějším motivem, nežli byla orientální vůně
všude okolo pana Hoška, a vykasanou rukou důkladně za-
šátral v útrobách klozetu, jako když lovíte pstruha pod pla-
cákem uprostřed horského potoka.

Dříve než se paní domu stačila vzpamatovat z úleku s
rukama přitisknutýma na srdce, které se rozehrál zalknu-
tým dechem do kvapiku, už jí junák Hošek, úsměv přes celý
obličej, strkal pod nos hovno: „A je to! Jako poleno do ka-
men, paninko, jako cep!“

Pan Hošek kráčel s hrdě vypjatou hrudí a se starou kože-
nou montérskou brašnou, ledabyle vyspravovanou hliníko-
vým drátem, přehozenou přes pravé rameno. Opouštěl vyje-
venou nóbli paní v nóbli úleku a zděšení a ani si nenechal za
svůj precizní inštalatérský výkon zaplatit. Nechtěl být vůči
nóbli paní domu a jejímu dávivému nóbli zvracení netaktní.

Na odchodu ještě mokkými prsty laškovně cvrnknul do
listu rozložitého filodendronu pod otevřeným oknem, sešpu-
lil rty a vzdalující se rozverně pohvizdování nadějného insta-
latéra vodovodních a jiných trubek zvolna utichalo, až nako-
nec zmizelo jednou provždy za dřevěnou ohradou polepenou
plakáty zvoucími na vystoupení cirkusu Humberto.

Eskamotérské kousky ve vzduchu i na zemi, pohledem
líbeznych panen zkrocené šelmy, holýma rukama lámané

podkovy, kouzla a magie přímo před vašima očima. Ale na vystoupení, bravurní kousek, veletoč pana Hoška se vzpomíná mezi lidmi ještě po dlouhých letech.

Možná že jméno je už dávno zkomolené, Hošek, Prošek, Jašek, kdopak ví. Možná se příběh ani neodehrál tak, jak je dnes vyprávěn, zřejmě někdo trochu přidal, jiný drobátko ubral a tamten domyslel nedomyšlené, někdo malinko přitáhl, jiný zvolna povolil a tamten nejasné přimlžil, možná, asi..., ale příběh žije.

Příběhy a historiky žijí, vyprávěny od úst k uchu. Těší duše vypravěčů i posluchačů neobvyklostí, vtipem, nadhledem a nešetří překvapením. Žijí od vzpomínky ke vzpomínce. Nikým nezaknihovány, nenahrány, nenafočeny, nenatočeny, nenastudovány divadelním souborem, nenacéděčkovány, nenadivíděčkovány, ale žijí a s nimi ožívají i skutečné postavy dávno časem poztrácené jako hliněné kuličky z děravého plátěného pytlíku, postavy už dlouhý čas zanonymnělé. Příběhy jsou vyprávěny, zvěstovány a předávány z generace na generaci v jedné verzi, v druhé, v bezpočtukolikáté, v nepřetržité posloupnosti vypravěčů a posluchačů. Co vypravěč, to verze, jedna lepší nežli druhá a čím více se toho nabalí na skutečné jádro příběhu, tím lépe nám.

A tak slýcháme různé, naprosto zaručené verze příběhů o chlapech, kteří vytáhli na cucky opilého kamaráda z hospody „Na Vocase“, naložili ho, nalodili, vmanévrovali jak dlouhého, tak bezvládného na káru a sami notně podroušení ho tlačili na dvoukoláku domů, vrátit opilce jeho vlastní ženě, chudeře doma zapomenuté: „Když už si ho ženská jednou vzala, tak ať se o něho sakra také řádně postará.“

Obestření závojem alkoholu nedokázali chytit ten správný směr k domovu spícího kamaráda, a tak se potáceli městečkem dlouhé minuty křížem krážem z jednoho konce na druhý míjejíce cíl jen o pár kroků, o několik rohů domů a ulic.

Kamarádův dům jakoby si s nimi hrál na schovávanou, uhýbal, mátl stopy, otáčel dopravní značky, přehazoval tabulky s názvy ulic, cíleně, ne marně. Kdo ví, jak dlouho by se městem protloukali, ztraceni v pasti, v labyrintu ulic a uliček, kdyby jejich opilecké bloudění městem nezastavila policejní hlídka.

„Pánové, pánové. Zřejmě jste v té nejlepší náladě, koukám. Kampak se vezete s tím nákladem, he?“ Obloustlý pochůzkář jim zahradil cestu úzkou uličkou mezi domy s puchýři praskající omítky.

Chtě nechtě se podrobili kontrole dokladů tahající občanské průkazy z nejrůznějších úkrytů, kapes a kapsiček. Posléze došlo i na prohlídku bezvládného cestujícího.

„Tak tenhle s vámi už dál nepojede, zato vy pojedete s námi, všichni...“

Přivolaná záchranná služba už jen konstatovala, že jejich kamarád nejméně půl hodiny nedýchá a nadechnout se nemohla ani rázem vystrízlivělá parta taxikářů od káry dvojkolky. Černé probuzení z kocoviny.

Příběh proběhl všemi domy městečka odzdola nahoru i shůry dolů a šířil se nevyzpytatelnými cestičkami do dalekého okolí, prostorem i časem. V čase ztratil příběh své ostré hrany, v prostoru příchuť neštěstí a bolesti, a když dostatečně zanonymněl, uležel se a odstál, stala se z něho příhoda veselá, plná družného kamarádství, ve kterém se jenom cosi nechtě vymklo, vykloubilo ze zažitého běhu událostí.

Nebo raději šáhněme vedle a kápněme na veselejší notu hnedle od samého počátku. Vhodná příležitost, ta se přeci vždycky najde. Při svatbě, když vzpomínáte na ženichovy svobodomládenecké patálie, v kuchyni o půl druhé ráno, když se spolužákem u lahve vína vzpomínáte na dětské průšvihy, v kanceláři kdykoliv, když šéf není k mání, v hospodě, když vzpomínáte na mladou Pivoňkovic, jak ta to dokáže roztočit, když si jen malinko lízne přes míru, to byste čubrněli na drát, chlapi. V šatně po šichtě, o šichtě, ve foyer divadla o

přestávce představení, při pivě na slavnostech čehokoli, pod peřinou v páru, v posilovně pod činkou, partákovi nad činkou...

Pak můžete vyprávět anebo naslouchat historce třeba o takovém strachu o zdraví. Jaké ten dokáže natropit hlouposti.

„Stan máme plnej škvoráků,“ zanaříkal první.

„No jo, škvoři, to sou prevíti,“ mrkl druhý a hodil laso třetímu.

„To ti teda povim,“ chytil hozené laso třetí, „můj děda, dědek Farskej, jednou při tancovačce trochu přebral a babička, jako bába Farská, se natruc zalígrovala v domku a dědka ne a ne pustit dovnitř. Když si tu vopici nechal vlízt na záda, tak ať se s ní votravuje sám a bavit že se s ním nebude a taky nebavila. Von je dědek Farskej na ženský, a když má kápku, tak se nezná a dělá návrhy kdekterý babce na sále. Bodejť by ho bába Farská nenechala za zavřenejma dveřma, ať si dědek táhne, kam chce, třeba za těma svejma důrama.“

Třetí nastražil návnadu. Udělal dramatickou pomlku, shrábl rukou něco klestí na kupičku, nabral spojenými dlaněmi a hodil do hladových plamenů ohně. Jen to syklo, skroutilo se a blaflo – pf, pf.

První návnadu zavětřil: „No a co jako s tím mají co společnýho škvoráci?“

Třetí popouštěl vlasec: „No děda, jako starej Farskej, ten se s ničím dvakrát nemaže, rozkop nůši sena, kterou měl připravenou na ráno pro králíky, a lehnul do něj na zápraží, klidně ať si vo něj ráno bába Farská, jako moje babička, zláme vobě hnáty. Strčil trumpetu i s futrálem pod hlavu a v momentě chrněl. Jenomže to dědek Farskej nepočítal právě se škvorama. To sou prevíti, holomci.“

Třetí dramaticky pauzíroval, převalil se na bok, natáhl se pro ešus a lžící zarachotil ve vystydlém chalupářském guláši, druhý zatím vnadil: „Ba právě... No jo...“

První k návnadě přivoněl: „Co, ba právě? Co, no jo?“

Druhý s lahví dvanáctistupňového Krakonoše před ústy pocukal návnadou: „Škvor, jo, škvorák, ten žije ve škvírách, zaleze do škvíry, a jak nemůže dál, jo, tak votočí zadek na předeck a těma kleštěma, těma bodlama si rozpíchává, si dělá místo, cestičku dál. A teď si vem, jo, že spíš na zápraží v kupce sena a škvorák, jak je, jo, zvěďavej prevít nevychovaněj, ti zaleze do ucha, do škvíry, he. Co pak? Ty spíš, jo, von ve škvíře a nemůže dál, no? Co pak? Zvedne zadek, zvedne bodce a dělá si místo na další cestu. Rejpně rovnou do ušního bubínku. Ten rupne natotata, na to vem jed. Z propíchlého ucha se vyvalí ta tekutina, ten řidkej maz, a škvorák, jak vodu nesnáší, tak taky rychle zdrhne. Ráno se pak probudíš a koukáš, že neslyšíš, jo. Dyť to říkám, ne, prevítí sou to.“ Dlouze si piva lokl, otřel rukávem rty, zapřel se o loket a slastně hekl.

„Kecáš,“ oťukává návnadu první, téměř zapomínaje obracet Krakonoše vzhůru nohama dolů hrdlem.

„Fakticky“, připravuje se na zásek třetí, odkládaje prázdný ešus, „to se právě stalo dědkoj Farskýmu. Proč myslíš, že v kapele, když fouká tu svoji trubku, kouká pořád doleva? Všichni do diváků, do sálu, ale dědek Farskej doleva, pročpak asi, no?“

„Že jako na jedno ucho neslyší, na to rozpíchnutý škvorákem, a tak se točí zdravým uchem, aby slyšel odposlech, muziku, jo?“, bere do huby návnadu první.

„Přesně“, šťourá se třetí dlouhým klackem ve žhavých uhlicích, „dědek přišel na zápraží vo sluch jednoho ucha kvůlivá škvorákovi a bába je vod tý doby chorá na vobě pŭlky mozku, že prý její čest a hrdost připravila Bedřiška o sluch a to si ona nikdá nevodpustí, nikdá, do smrti smřtŭoucí.“

První se podíval střídavě na druhého a třetího a zase zpátky, zavrtěl nechápavě hlavou a návnadu vyplivl: „To vám tak sežeru, to vám tak určitě spolknů, debilovél“, a jak byl na všech čtyřech, zadkem napřed zacouval, zaplul pozpátku do stanu, vztekle zatáhl zip a nechal druhého s třetím, škvory i bábu s dědkem napospas hvězdnaté srpnové noci, kterou

čas od času prořízla břitva padajícího meteoritu.

Druhý den ráno, když se druhý s třetím vymotali z provlhlých spacáků a snažili se nadutými tvářemi rozfoukat doutnající ohniště větrem lahvové dvanáctky, vyjel přerušovaně a nesouvisle jezdec zipu na stan. První jako v obráceném filmu lezl, vyplouval z otvoru stanu ven na boží svět, po čtyřech, hlavou napřed. Rozespalé modré oči valil na své vandrovní přátele a nechápal, nerozuměl jejich veselí. Druhý se třetím se váleli po zemi smíchy, smáli se hlasitě na plné kolo, ale první viděl pouze výjev němeého filmu a naráz mu to došlo.

„Škvoři!!!“

Určitě ho připravili o sluch, učinili ho hluchým. Bezděčně si sáhl v hrůze oběma rukama na uši. Nahmatal tenké provázky, zakončené papírovou destičkou. Zachvátil ho děs a panika. Bezmocně, prosebně vzhlédl ke svým kamarádům, k poslední své naději a záchraně. Slzy v očích volaly o pomoc. Leč přátelé s pomocnou rukou nepřicházejí, smějí se a smějí, jsou k neutišení. První v duchu navždycky odepsal kamarády ze svého života, vygumoval je do poslední vzpomínky a v záchvatu zoufalství zatáhl za provázky. Z uší se mu vyloupily dva pytlíky pigi čaje. Teprve nyní si vzpomněl na včerejší sebeochranu proti škvořím útokům.

Háček v návnadě pevně zaseknutý hluboko v jeho vnitřnostech mu nedovolil, aby se na druhého a třetího zlobil doopravdy. V ohništi blaflo, zaprskalo a poté nesměle vyskočil plamínek, chvilku se nejistě rozhlížel a potom hladově šlehal na všechny strany. První ho přikrmil dvěma pytlíky pigi čaje a omluvně se zeptal: „Zbyl ještě nákej Krákora, blbouni?“

Ale nechme toho raději, takových příhod a příběhů máte všichni plné šuplíky svých pamětí a dáváte je k dobrému během nejrůznějších příležitostí. Příběhy nás, všedních tuctových lidí, za korunu dvacet.

Lidi, kteří jsme natolik drobní a bezvýznamní, že je pro nás potřeba vymýšlet souhrnné názvy, abychom byli vůbec

identifikovatelní, rozpoznatelní. Nikoliv tedy Franta Novák, co stříká dutiny skoro zadara, ale volební preference, nikoliv Máňa od vedle, ale dvacetiprocentní klientské portfolio, nikoliv kluk Flicpů, co je trochu mešuge, ale registr dlužníků, nikoliv děda Konopák, jak má kravku od mladého Cipoše, ale početně se rozrůstající věková skupina seniorů disponující značným, stále se zvyšujícím podílem finančních prostředků, na které je nutné zaměřit product marketing s cílem dosáhnout třicetiprocentního podílu peněžního obratu v této věkové skupině konzumentů.

Naše příběhy nikdy nebudou filmové thrillery, nikdo z nás se nestane 007, neproměníme se v supermany, spidermany, žádných sedm statečných, možná tak stěží jeden, hrdina z leknutí a s plnými kalhotami, ale to nás nečiní méněcennými, ba naopak. Na naší malosti stojí velikost lidstva, na ničem jiném.

Vyprávějme si tedy všechny naše příběhy od úst k uchu, jeden druhým, protože jenom tak povstáváme, my jednotlivci, osobnosti, individua (všeho druhu), z miliardového bezbřeze rozlitého davu pracujících konzumentů, inteligence středomasého stavu – motoru společnosti, klientů v krátkozrakém horizontu kreditů a debetů, daňových poplatníků na sto způsobů, jako kuře pokaždé jinak, ale vždycky do přežrání, levoprávých voličů a cílových skupin. Právě skrze vyprávěné příběhy se z anonymní masy vyloupne jednatel, osobnost, člověk, nesmrtelný.

Pouťové příběhy z úpického náměstí a jeho blízkého okolí, povídání v sedmero pádech smrti, jsou příběhy, jakých slycháte denně několik. Jsou součástí množiny příběhů a historek, jež tvoří základ naší společenské konverzace. Lidová slovesnost, šeptanda, společenská šuškanda, vždyť sami dobře víte. Přímý bezprostřední přenos informací od úst k uchu. Neutuchající proud příběhů a zaručených zpráviček se rozlévá éterem našich myslí, jako se teplo srkaného čaje z kouřícího šálku rozlévá mrazem zkrěhlým tělem.

Čím je kdo naladěný, tím také z éteru příběhy přijímá. Každý lovíme na jiných frekvencích, na jiné frekvence se ladíme a jiné příběhy z éteru se dozvídáme. Někteří jsou příběhů a vyprávění plní, jiným dostává se pouze chudě. Někdo libuje si v milostných pletkách sousedů, loveroud, tamten zase rozpráví a naslouchá jen příběhům, kdy sousedy neštěstí potkalo, deathroud, onen probírá sousedů opilecké historiky, alkoholroud, ten zase vzpomíná na doby vojákování bez sousedů, armyroud.

Příběhy lidové slovesnosti z nás dělají tlupu, společnost, pospolitost. Nikoliv snad stát, okres, obec, škola, zaměstnání. Nikoliv! To platí nám jen za kulisy příběhů, praktikáble, kostýmy a opony. Ty se mohou časem měnit. Příběhy nkoliv, příběhy a historiky jsou bezprostředně živé a inspirativní, bez ohledu na čas, společenské zřízení, momentálně vůdčí ideologii. Nepodléhají slovům *trendy* ani moderní. Příběhy jsou naprosto nezávislé, svobodné a samostatné.

Pouze příběhy dávají tu moc, to kouzlo sděleného. Historiky šuškané pod peřinou, vyřvávané při svačině mezi tkalcovskými stavy, vyprávěné po hospodách nad pěnivými polštáři nebo nadhazované v teple kanceláři u latte, nad cappuccinem, se lžičkou v lógru. Kdekoliv.

Může se stát, že jedince, samostatného pěšáka na klikatých cestách životních, převálcuje, zcela nevinného, mašina justice nebo mašinerie bank, či jiných finančních veletočů, nadnárodních korporací, společností. V lepším případě se z jedince stane zákazník, klient, pacient, v horším případě reklamant, reklamní subjekt, nejspíše však pouze cílová skupina voličů, statistická položka míry zisku před zdaněním.

Nemůže se však za žádných okolností stát, že by se tentýž jedinec, samostatný pěšák na klikatých cestách životních, vytratil z příběhů, které spojují člověka s člověkem do společenství. Naopak, právě jen na onom jednotlivci stojí celá ta pyramida příběhů. Kopec mnohem větší, nežli jsou všechny kamenné kvádry naskládané na jednu jedinou hromadu, ať už egyptskou nebo inckou. Obrovitá pyramida příběhů je

právě jednotlivci živená a mezi jednotlivci šířená. V těchto příbězích je a vždy bude jednatlivec to jediné, na čem záleží, on jediný tvoří kostru příběhů, jedinec je zde středobodem zájmu vypravěčů i posluchačů.

Vyprávějme si.

